

1. DATOS IDENTIFICATIVOS DA DISCIPLINA	
CÓDIGO	
MATERIA	Adestramento vocal II
DISCIPLINA	Voz
TITULACION	Titulación Superior en Arte dramática
ESPECIALIDADE	Interpretación
ITINERARIO	Textual e Xestual
CURSO	3º
CRÉDITOS ECTS	3
CARÁCTER	Optativa
DEPARTAMENTO	Interpretación
CENTRO	ESAD de Galicia
COORDINADOR/A	Nuria Montero Gullón
DOCENTES	Nome: Nuria Montero Gullón Contacto: nuriamontero69@hotmail.com nmgullon@edu.xunta.es
DESCRICIÓN	Técnicas de adestramento para a mellora do uso da técnica vocal adquirida e a ampliación da súa capacidade. Xestión da enerxía no uso da voz. Autonomía á hora de organizar rutinas de quecemento e adestramento.
CONECAMENTOS PREVIOS	Ter superado Adestramento vocal I
LINGUA NA QUE SE IMPARTE	Galego ☒ Castelán ☐ Inglés ☐

2. COMPETENCIAS	
COMPETENCIAS TRANSVERSAIS DE GRAO	
T1	Organizar e planificar o traballo de forma eficiente e motivadora.
T2	Recoller información significativa, analizala, sintetizala e xestionala adecuadamente.
T3	Solucionar problemas e tomar decisións que respondan aos obxectivos do traballo que se realiza.
T12	Adaptarse, en condicións de competitividade, aos cambios culturais, sociais e artísticos e aos avances que se producen no ámbito profesional e seleccionar as canles adecuadas de formación continuada.
T13	Buscar a excelencia e a calidade na súa actividade profesional.
T15	Traballar de forma autónoma e valorar a importancia da iniciativa e o espírito emprendedor no exercicio profesional.
COMPETENCIAS XERAIS DA TITULACIÓN	
X3	Potenciar a conciencia crítica, aplicando unha visión crítica construtiva ao traballo propio e ao dos

	demais, e desenvolvendo unha ética profesional que estableza unha relación adecuada entre os medios que utiliza e os fins que persegue.
X5	Fomentar a expresión e a creación persoal, integrando os coñecementos teóricos, técnicos e prácticos adquiridos; mostrando sinceridade, responsabilidade e xenerosidade no proceso creativo; asumindo o risco, tolerando o fracaso e valorando de maneira equilibrada o éxito social.
X6	Desenvolver unha metodoloxía de traballo, estudo e investigación encamiñada á autoformación na propia disciplina, procurando ámbitos axeitados para a formación continuada e para adaptarse a diversas situacións, especialmente ás derivadas da evolución da súa profesión.
COMPETENCIAS ESPECÍFICAS DE ESPECIALIDADE	
EI1	Dominar os recursos expresivos necesarios para o desenvolvemento de procesos de interpretación, actuación e representación, no ámbito escénico e audiovisual.
EI3	Integrar e interactuar coas restantes linguaxes e códigos que conforman o espectáculo escénico ou audiovisual.
EI5	Concibir e fundamentar o proceso creativo persoal, tanto no que se refire ás metodoloxías de traballo como á renovación estética.

3. OBXECTIVOS DA DISCIPLINA	COMPETENCIAS VINCULADAS
1. Coñecer técnicas de adestramento que posibiliten a mellora na xestión do uso da técnica vocal para acadar mellores resultados cun gasto axeitado de enerxía.	T1, T2, T3, T12, T13, X5, X6, EI1
2. Ampliar as capacidades acadadas en cada un dos parámetros técnicos traballados nos cursos anteriores para poder contar cun maior número de ferramentas vocais no traballo de creación.	T1, T2,T3, T12, T13, X5, X6, EI1, EI3, EI5
3. Coñecer diferentes técnicas de adestramento e quecemento para poder crear rutinas de traballo propias en función dos obxectivos a acadar.	T1, T2,T3, T12, T13, T15, X3, X5, X6, EI1, EI3, EI5
4. Entender o comportamento da voz no espazo para poder aplicar a técnica vocal adquirida a favor do texto e da interpretación.	T1, T2, T3, T13, T15, X5, X6, EI1, EI3, EI5

4. CONTIDOS		
TEMAS	SUBTEMAS	SESIÓNS
1. Respiración: tipos e localización.	2.1 Adestramento da respiración: exercicios.	1
2. Apoio diafragmático.	3.1 Adestramento do diafragma: exercicios.	1
3. Resoadores	4.1 Adestramento do uso dos resoadores: exercicios.	1
4. Articulación	5.1 Adestramento dos músculos articulatorios: exercicios.	1
6. A voz no espazo	6.1 A sonoridade do espazo: análise. 6.2 Adecuación da voz ao espazo.	5
7. O texto	7.1 Aplicación dos parámetros expresivos vocais.	5
8. Extras vocais.	8.1 Berros, afogos, toses, vómitos.....	1
TOTAL SESIÓNS		15

5. PLANIFICACIÓN DOCENTE			
Actividade / Número de horas	Presencial (horas)	Non presencial (horas)	Total
Actividades introductorias	1	1	2
Exposición maxistral	2	1	3
Exposición práctico -teórica	2	1	3
Práctica individual	8	10	18
Práctica colectiva	10	5	15
Traballos de aula	15	6	21
Titorías individuais	2		2
Actividades de avaliación. Probas	2	10	12
Actividades de avaliación. Presentacións / mostras	2	10	12
Actividades de avaliación. Revisión	1	1	2
TOTAL	45	45	90

6. PLANIFICACIÓN DOCENTE E METODOLOXÍAS DE ENSINANZA E APRENDIZAXE	
Actividades	Descrición
Actividades introductorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado así como a presentar a materia.
Exposición maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.
Exposición práctico -teórica	Exposición por parte do docente dun tema sobre contidos da materia e a súa resolución na práctica.
Práctica individual	Actividades de aplicación dos coñecementos e de adquisición de habilidades básicas e procedementais relacionadas coa materia obxecto de estudo.
Práctica colectiva.	Actividades de aplicación dos coñecementos e de adquisición de habilidades básicas e procedementais relacionadas coa materia obxecto de estudo.
Seminarios	Actividades enfocadas ao traballo sobre un tema específico que permiten afondar ou complementar os contidos da materia.
Metodoloxías integradas	Método de ensino -aprendizaxe cuxo punto de partida é un problema que, deseñado polo profesor, o estudante ha resolver para desenvolver determinadas competencias previamente definidas.
Traballos de aula	O estudante desenvolve exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión do profesor. Pode estar vinculado ao seu desenvolvemento con actividades autónomas do estudante.
Titorías individuais	Entrevistas que o alumno mantén co profesor da materia para asesoramento/desenvolvemento de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe.
Titorías de grupo	Entrevistas que os alumnos manteñen co profesor da materia para asesoramento/desenvolvemento de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe.
Actividades de avaliación. Probas.	Probas para a avaliación que inclúen actividades, problemas ou exercicios

	prácticos a resolver. Os alumnos deben dar resposta a actividade formulada, aplicando os coñecementos teóricos e prácticos da materia.
Actividades de avaliación. Presentación/Mostras.	Exposición por parte do alumnado ante o docente e/ou un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou do resultado dun traballo, exercicio, proxecto... Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo.
Actividades de avaliación. Revisión.	Análise profesor/alumno dos recursos procedementais empregados por este na resolución das probas e os seus resultados.

7. ATENCIÓN PERSONALIZADA	
Seguimento	Farase un seguimento personalizado, facendo un análise de cada caso específico e resolvendo cada casuística do xeito máis axeitado.
Orientación	Orientación respecto ás dúbidas e inqedanzas que xurdan en cada caso.
Avaliación extraordinaria	Os alumnos que vaian presentarse ao exame extraordinario deberán poñerse en contacto coa docente cun mínimo dun mes de antelación para recibir o material necesario para a realización de dito exame.

8. FERRAMENTAS DA AVALIACIÓN		
8.1 Avaliación ordinaria		
Ferramenta / actividade	Competencias avaliadas	Ponderación
Probas prácticas de aula.	T1,T2,T3,T13,T15,X3,X5,X6,EI1,EI3, EI5	70%
Traballo grupal: 1. O traballo grupal consistirá nunha posta en escena a partir do material entregado pola docente no que deberán usarse os parámetros traballados na aula: bo uso da respiración, apoio e resoadores, uso da voz no espazo, técnica aplicada ao texto.	T1,T2,T3,T12,T13,T15,X3,X5,X6,EI1, EI3,EI5	30%
8.2. Avaliación extraordinaria		
Ferramenta / actividade	Competencias avaliadas	Ponderación
Probas teóricas. Conceptos fundamentais da materia. 1. Presentación por escrito dun adestramento vocal dunha hora de duración cun enfoque concreto solicitado pola docente. Constará de exercicios, obxectivos e temporalización. 2. . Explicación oral do adestramento presentado. A docente pode realizar preguntas e solicitar explicacións concretas. O/a alumno/a deberá utilizar un vocabulario e unha linguaxe axeitada.	T2,T13,X5,X6,EI1,EI5	1. 25% 2. 10%

<p>Probas prácticas:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Realización dun quecemento de 20 minutos de duración que o alumno fará ao comezo do exame. 2. Entrega por escrito do quecemento realizado no exame no que constarán os exercicios realizados, os obxectivos a acadar con cada un deles e a temporalización. 3. Presentación dun traballo práctico a partires dun texto entregado pola docente cunha duración de 15 minutos no que o alumno porá en práctica cunha posta en escena o traballado no temario da presente guía: respiración/fala, apoio diafragmático, uso dos resoadores, articulación, adecuación da voz ao espazo, aplicación da técnica vocal ao texto. 4. Entrega dunha memoria por escrito sobre o proceso de traballo do exercicio práctico. Debe constar de : Introdución, Obxectivos marcados, Metodoloxía, Conclusións e Bibliografía. Este traballo realizarase cos parámetros descritos no apartado Observacións. 5. A docente poderá pedirle ao alumno que realice exercicios relacionados co temario e xa realizados na aula se así o considera. 	<p>T1, T2, T3, T12, T13, T15, X3, X5, X6, E11, E13, E15</p>	<p>1-2. 15%</p> <p>3. 40%</p> <p>4. 10%</p>
<p>8.3 Avaliación específica para alumnado sen avaliación continua / ordinaria / extraordinaria</p>		
<p>Ferramenta / actividade</p>	<p>Competencias avaliadas</p>	<p>Ponderación</p>
<p>Probas teóricas. Conceptos fundamentais da materia.</p>	<p>T2, T13, X5, X6, E11, E15</p>	<p>35%</p>

Igual que no apartado 8.2		
Probas prácticas. Igual que o apartado 8.2	T1,T2,T3,T12,T13,T15,X3,X5,X6,EI1, EI3,EI5	65%

9. BIBLIOGRAFÍA, MATERIAIS E OUTROS RECURSOS

1. Berry,C. (2006). *La voz y el actor*. Barcelona: Alba Editorial-Artes Escénicas.
2. Blasco, V. (2002). *Manual de técnica vocal-Ejercicios prácticos*. Ciudad Real: Ñaque Editora.
3. Calais-Germain, B. (2006). *La respiración. Anatomía para el movimiento. Tomo IV. El gesto respiratorio*. Barcelona: La Liebre de Marzo.
4. Calais-Germain,B. (2010). *Abdominales sin riesgo*. Barcelona: La Liebre de Marzo.
5. McCallion, M. (1998). *El libro de la voz*. Barcelona: Ed.. Urano.
6. McFarland, D. H. (2008). *Atlas de anatomía en ortofonía. Lenguaje y Deglución*. Barcelona: Elsevier Masson
7. Molner, Ángels. (2005). *Taller de voz. Recursos para evitar las afecciones vocales, mejorar la expresión y vencer el miedo a hablar en público*. Barcelona: Alba Editorial.

10. OBSERVACIONES

1. O alumno ou alumna perderá o dereito á avaliación continua cando supere o 10% de faltas de asistencia á materia.
2. Se o docente o require o alumno deberá defender oralmente a proba ou exame proposto.
3. Os traballos deberán presentarse seguindo o seguinte formato: A4, Letra Times New Roman de 12 p., distancia entre liñas de 1,5 p., portada con título, nome da materia e nome do alumno. . Deberá, ademais, presentar unha redacción coidada, utilizando os termos e a linguaxe axeitada e non poderá conter faltas de ortografía.